

Απόστολος Λ. Πιερρής

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΔΩΡΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

XIV

Το Αίνιγμα του Αρχαϊκού Χαμόγελου

Η

Τα Άνθη του Έαρος

Το Μειδιάμα του Κούρου, το Παιχνίδι της Χαρμοσύνης και το Πνεύμα του Συμποσίου στην Σπάρτη

Η καθαρόαιμη Δωρική Σπάρτη συνίσταται πρώτη αυτή οργανωτικά σε Ελληνική πόλη με τις ιδρυτικές Ρήτρες του Λυκούργου. Από εκεί, και υπό την επίδρασή της, αναδύεται η πλαστική μορφή σε ορειχάλκινα ειδώλια πρώτα και ευθύς μετά με τη μνημειακή σε λίθο γλυπτική του Κούρου (πρωταρχή, ο Κούρος της Φιγαλείας). Με τη Σπάρτη

μορφοποιείται το Δωρικό βίωμα στη Λυρική και Μελική ποιητικότητα (με τον Λυδό από τις Σάρδεις Αλκμάννα πρώτο στον λυρικό Ελληνιστικό Κανόνα).

Η ιστορική αυτή τριπλή φανέρωση Μορφής (δομή κοινωνίας, μαρμάρεος Κούροι, Μελική ποίηση) ως έκφραση του Δωρικού βιώματος του Κάλλους, αντιστοιχεί προς την οντολογική αποκάλυψη του Είναι στο Φαίνεσθαι. Προϋπόθεση αμφοτέρων, της ιστορικής προόδου από το μεσοδιάστημα Εποχών (τέλος Μυκηναϊκού Κόσμου μέχρι εμπέδωσης της Γεωμετρικής Κοσμοαντίληψης) στην Αρχαϊκή Περίοδο και της οντολογικής διάρθρωσης του «Κόσμου» ως προβολής και επι-φάνειας του Απόλυτου – είναι η μεταφυσική του ίδιου του Είναι στην απολυτότητά του.

Από, και εις, το Μηδέν ιδρύεται το Είναι.

Η διατύπωση φυσικά πάσχει κατ' ανάγκην, εκφέρεται δε ως σήμα της αλήθειας (Παρμενίδης).

... μόνος δ' ἔτι μῦθος ὁδοῖο

λείπεται ὡς ἔστιν ταύτης δ' ἐπὶ σήματ' ἔασι

πολλὰ μάλ', ὡς ἀγένητον ἔον καὶ ἀνώλεθρόν ἐστιν,

ἔστι γὰρ οὐλομελές τε καὶ ἀτρεμές οὐδ' ἀτέλεστον

Παρμενίδης 28B8.1-4

[οὐδ' ἀτέλεστον ορθά διορθώνει ο Brandis από το χειρογραφικό ἢδ' ἀτέλεστον, επικαλούμενος B8.32: οὐνεκεν οὐκ ἀτελεύτητον τὸ ἔον θέμις εἶναι, και B8.42-3 ἀντὰρ ἐπεὶ πειῖρας πύματον, τετελεσμένον ἐστὶ / πάντοθεν ...].

Το Είναι ἰσταται ἐπὶ του Μηδενός. Θεμέλιο και οικοδόμημα συμπίπτουν ἀπόλυτα στο Είναι. Το Είναι αυτοσυνίσταται θεμελιούμενο ἐπὶ του εαυτού του. Είναι αυθυπόστατο και αυτοτελές. Όλη η αναλυτική της μεταφυσικής αποτελεί σημασιολογικές παραλλαγές στο μόνο ἀπόλυτο γεγονός: Είναι.

Η δύναμη του Είναι, το Είναι ως Είναι επί του Μηδενός, εκφράζεται με την προβολή του Είναι στο φαινόμενο. Το Είναι επιφαίνεται φανερούμενο. Φαίνεσθαι και Είναι ταυτίζονται. Είναι αδύνατον να φανεί το μη-Είναι, γιατί δεν υπάρχει τίποτα για να φανεί. Το Μηδέν δεν έχει δύναμη για να φανεί. Αν ήταν να φανεί, θα ήταν, δηλαδή το Μη-Είναι θα ήταν, *ad impossibile*, Είναι.

Κάθε φαινόμενο είναι όψη του Είναι. Το απόλυτο του Είναι αποκαλύπτεται ως Κοσμική Τάξη των Φαινομένων. Η Κοσμική Τάξη είναι αδήριτη και απαράβατη, χαρακτηριστικά σημάδια του Απόλυτου Είναι. Η Κοσμική Τάξη, αρμονία Κάλλους, αποτελεί τον συνεκτικό ιστό των φαινομένων. Οργανώνεται περί εστίες αποκαλυπτικών φανερώσεων του Είναι σε προνομιούχες υψηλές μορφές Κάλλους.

Το Κάλλος, η τελειότητα του Είναι, ταυτίζεται προς τη Δύναμή του. Αντίστοιχα, στα όντα του Κόσμου των Φαινομένων, η λειτουργική δύναμη του όντος ερείδεται και απορρέει και συνίσταται στη μορφολογική τελειότητά του.

Με αυτήν την έννοια διακηρύσσει ο Πίνδαρος:

*νόμος ό πάντων βασιλεύς θνατών τε και άθανάτων
 άγει δικαιοών τὸ βιαιότατον
 ύπερτατα χειρί*

Πίνδαρος Fr. 169a1-4 Mähler

Την τέλεια σύζευξη εν ταυτότητι κάλλους και δύναμης υμνεί ο Πίνδαρος πολυμόρφως.

Για τον Αριστοκλείδη Αιγινήτη Παγκρατιαστή:

*εί δ' έών καλός έρδων τ' έοικότα μορφᾶ
 άνορέαις ύπερτάταις έπέβα
 παίς Αριστοφάνειος...*

Πίνδαρος Νεμεόνικοι III, 19-21

Κάλλος σωματικής μορφής και ταιριαστή δράση με πράξεις κάλλους συνιστούν υπέρτατη ανδρότητα.

Για τον Στρεψιάδη Θηβαίο νικητή στο παγκράτιο:

...φέρει γὰρ Ἴσθμοῖ
 νίκην παγκρατίου, σθένει τ' ἔκπαγλος ἰδεῖν τε μορ-
 φάεις, ἄγει τ' ἀρετὰν οὐκ αἴσχιον φυᾶς,
 φλέγεται δὲ ἰοπλόκοισι Μοίσαις...

Πίνδαρος, *Ἴσθμιόνικοι*, VII, 22-3

Ἐκπαγλο σθένος ρώμης, τέλεια ορατή μορφή, ικανότητες (αρετές, τέχνες) τόσο όμορφες όσο η σωματική του φύση και δομή, τον κάνουν να πυρπολείται με τις χάριτες των ἰοπλόκαμων Μουσών – μεταβαίνει στην αιωνιότητα από την δόξα του κάλλους του και την ποιητική του πυρπόληση στην Πινδάρεια υμνολογία του.

Η μνημειακή σε λίθο, πώρο και μάρμαρο, Αρχαϊκή πλαστική παρέχει τον Κούρο, άγαλμα σε θεούς και ανθρώπους, μειδιώντα. Το Χαμόγελο του Νεαρώδους σημαίνει την τελειότητα πλήρους ύπαρξης κατά την ακμή της εφηβείας, όταν σφύζουσα και οργώσα ορθούται ανεξάντλητος, χωρίς να δαπανάται εις στυγερά έργα γενέσεως.

Στο κέντρο των ουράνιων σφαιρών της κοσμικής σύστασης, εν μέσω των στεφανών εναλλάξ πυρός και νυκτός, των αρχοστοιχείων, εδρεύει η Αφροδίτη ταυτή προς την Περσεφόνη:

ἐν δὲ μέσῳ τούτων δαίμων ἦ πάντα κυβερνᾷ·
 πάντα γὰρ <ἦ> στυγεροῖο τόκου καὶ μίξιος ἄρχει
 πέμπουσ' ἄρσενι θῆλυ μιγῆν τό τ' ἐναντίον αὐτίς
 ἄρσεν θηλυτέρῳ

Παρμενίδης 28B12 3-6 DK

[Από τον συνδυασμό των B13 και B20 προκύπτει η ταυτότητα Αφροδίτης και Περσεφόνης κατά Παρμενίδα, όπως και η γνησιότητα του δευτέρου αποσπάσματος. Εις αμφοτέρω τα αποσπάσματα την θεά «τάς ψυχὰς πέμπειν ποτὲ μὲν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς εἰς τὸ ἀειδέες, ποτὲ δὲ ἀνάπαλιν φησίν» (B13), «...τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐκεῖ οὔσης πλατείας καὶ εὐρυχώρου καὶ φερούσης τοὺς ἀπολυμένης ἐπὶ τὴν Περσεφόνην <τὴν καὶ Ἀφροδίτην>». [Την προσθήκη ἔκανα για το νόημα. Ἦδη οι DK ἔχουν σηματοδοτήσει lacuna] (B20). Ἀρα το B20 εἶναι γνήσιο (επιβεβαιουμένου του Meineke ο οποίος ως «ποιητὴς» κατά Ἰππόλυτο σωστά θεώρησε τον Παρμενίδα), και κακῶς υπολαμβάνεται ως “Zweifelhaftes” υπό DK:

*αὐτὰρ ὑπ' αὐτὴν ἔστιν ἀταρπιτὸς ὀκρυόεσσα,
κοίλη, πηλώδης· ἢ δ' ἠγήσασθαι ἀρίστη
ἄλσος ἐς ἱμερόεν πολυτιμήτου Ἀφροδίτης.*

Παρμενίδης 28B20 DK

Ἡ φρικτὴ, παγερὴ, κοίλη και πηλώδης στενωπὸς οδηγεῖ στο εράσμιο ἄλσος της πολυτιμήτου Αφροδίτης. Ἡ οδὸς της γέννησης και του θανάτου εἶναι ἡ ἴδια. Τα συγγερά δώματα της Περσεφόνης εἶναι ἡ ἄλλη ὄψη του ἱμερόεντος ἄλσους της Αφροδίτης].

Το Κουρικό μειδίαμα της τελειοφανούς ανδρότητας στη ρωμαλέα ακμή της εφηβείας δεν καταδαπανάται στους οχετούς της γενεσιουργίας, στα ἔργα της Αφροδίτης.

Χαμογελάει ὄχι το στόμα μόνον ἀλλὰ ὅλη ἡ ὄψη και το παν σῶμα του Κούρου στη σφριγῶσα τελειότητα της εναρμόνιας μορφῆς του. Πρόκειται για την ασυνείδητη συνείδηση της πληρότητας του εἶναι στην ὑπαρξὴ της επι-φάνειας του Ἀπόλυτου δια του Κάλλους της Κουρικής ιδέας. Ο Κούρος προβάλλει στην ὑπαρξὴ προβαίνοντας εμπρός ἀπὸ τον χῶρο ως ἀπὸ το μηδέν εις ἐπί-δειξη κάλλους, και

φαίνει εαυτὸν διακηρύσσοντα: Είμαι, ἢ μάλλον, Εἶναι. Με το μειδίαμα συνέρχεται το παίγνιο του Έρωτα, σε αντίθεση προς τη στυγερότητα της Αφροδίσιου μίξεως και συζεύξεως εἰς γένεσιν.

Τραγουδάει ο Αλκμάν:

*Ἀφροδίτα μὲν οὐκ ἔστι, μάργος δ' Ἔρωσ οἶα παῖς παῖσδει
ἄκρ' ἐπ' ἄνθη καβαίνων, ἃ μὴ μοι σίγησι, τῷ κυπαιρίσκῳ*

Αλκμάν Fr. 147 Calame = 58 PMG, Cambell

Δεν πρόκειται για την Αφροδίτη, αλλά για τον Έρωτα, παῖδα, ἔφηβο, παίζοντα, ἐπέκεινα της οδυνηρῆς σοβαρότητας της γένεσης.

[Τα σεξουαλικά υπονοούμενα, αναντίρροτα με την υπέρκομψη, ἄμεσα προσωπική αναφώνηση «ἃ μὴ μοι σίγησι», ἃ, μη μου τα αγγίζεις, τα ἄνθη του κυπαιρίσκου. Το «ἃ» δεν εἶναι αναφορικό, ἀλλὰ επιφώνημα για τη ζωηρότητα και αμεσότητα της ἔκφρασης: Ησύχιος s.v. ἃ δασυνθὲν γέλωτα δηλοῖ].

Τα εαρινά, ανθηρά παιχνίδια του Έρωτα στον Αλκμάνα αντικατοπτρίζει το Παίγνιο του Παιδός στον Ηρόκλειτο 200 περίπου χρόνια αργότερα.

αἰῶν παῖς ἔστι παίζων, πεσσεύων· παιδὸς ἢ βασιληίῃ

Ηρόκλειτος 22B52 DK

Η αιωνιότητα, και η χρονική ολοκληρούσα πραγμάτωσή της στον Κύκλο του γίγνεσθαι, εἶναι ως ἔφηβος που παίζει και πεσσεύει. Αυτοῦ του Παιδός εἶναι η βασιλεία.

Ο ἔφηβος αυτός, ἀναξ βασιλεύς Παις, εἶναι ο Απόλλων. Εξαγγέλλει ο «Σκοτεινός»:

*ὁ ἀναξ, οὗ τὸ μαντεῖόν ἐστι τὸ ἐν Δελφοῖς, οὔτε λέγει
οὔτε κρύπτει ἀλλὰ σημαίνει.*

Ηρόκλειτος 22B 93 ΔΚ

Αλλά τότε:

σάρμα εἰκῆ κεχυμένων ὁ κάλλιστος ... κόσμος

22B124 DK

Η τυχαία χύση των πραγμάτων, σαν σε κοσμική ζαριά του Εφήβου της Αποκάλυψης, διαρθρώνει την τάξη των φαινομένων σε κάλλιστο αποτέλεσμα, ανυπέροβλητο από κάθε σκέψη και πρόθεση. Η τυχειότητα συμπίπτει με την εκ νου τάξη γιατί και οι δυο είναι το παιχνίδι του άνακτα Εφήβου, η επί-δειξη του κάλλους του. Όπως το πάθος της Ύπαρξης δίνει το Κάλλος της Ύπαρξης, έτσι η αυθόρμητη επι-φάνεια του παιχνιδιού πραγματώνει την σκόπιμη επίτευξη του τέλους του όντος.

Και ιδού ο χυμένος σωρός είναι το ίδιο το αποτέλεσμα του κοσμικού Ρυθμού:

*κόσμον τόνδε,
τόν αὐτόν ἀπάντων,
οὔτε τις θεῶν οὔτε ἀνθρώπων ἐποίησεν
ἀλλ' ἦν ἀεὶ καὶ ἔστιν καὶ ἔσται
πῦρ ἀείζων,
ἀπτόμενον μέτρα καὶ ἀποσβεννύμενον μέτρα.*

22B30 DK

Ο Κοσμικός Νόμος είναι το Παιχνίδι του Πρωθήβη της τελειότητας. Οι Κανόνες προκύπτουν από το παιχνίδι και όχι το παιχνίδι από τους κανόνες.

Το πάθος της ανθρώπινης ύπαρξης, (το σφάλμα και η αποτυχία, ο πόνος και η θλίψη, η βλάβη και η οδύνη, η μέριμνα και η αγωνία, τα ένδικα και τα άδικα, οι τριβές και οι εμποδισμοί, τα τυχαία συμβεβηκότα και οι δόλιες στρεβλώσεις, οι συγχύσεις του καλού και οι δελεασμοί του κακού, ο κόπος και η απογοήτευση) είναι η αχώριστη τροφή του κάλλους της τελειότητας, όπως το ξύλο στην φωτιά ή οι ρίζες στον ανθό του κοσμικού νοήματος.

Ευχόμαστε στο θείο να είναι κατά το δυνατόν απερίσπαστοι η πρόβασή μας στην ατενωπό της αριστείας μας. Και εδραιωνόμαστε στην ακατάλυτο πεποίθηση του όντος ότι η επίτευξη του τέλους του αμαυρώνει σημασιολογικά, χωρίς να εκμηδενίζει χρονογραφικά, μέσα σε καταγιγισμούς φωτοχυσιών αιώνιας ηδονής τετελεσμένου κάλλους την εργώδη οδό προς αυτό. Σε αυτό το βίωμα της υπαρξιακής Ανάστασης δια του τέλους από το Πάθος της φθοράς συνίσταται η ενδοκοσμική σωτηριολογία του Ελληνισμού. Αποκαλυπτικά το διαζωγραφίζει ο Πίνδαρος στον Ολυμπιακό νικητήριο ύμνο (476 π.Χ.) προς τον Θήρωνα τύραννο του Ακράγαντα:

Θήρωνα δὲ τετραορίας ἔνεκα νικαφόρου
γεγωνητέον, ὄπι δίκαιον ξένων,
ἔρεισμ' Ἀκράγαντος,
εὐωνύμων τε πατέρων ἄωτον ὀρθόπολιν.
καμόντες οἳ πολλὰ θυμῶ
ἱερὸν ἔσχον οἴκημα ποταμοῦ, Σικελίας τ' ἔσαν
ὀφθαλμός, αἰὼν δ' ἔφεπε μόρσιμος,
πλουτόν τε καὶ χάριν ἄγων
γνησίαις ἐπ' ἀρεταῖς.
ἀλλ' ὦ Κρόνιε παῖ Ρέας, ἔδος Ὀλύμπου νέμων
ἀέθλων τε κορυφὰν πόρον τ' Ἀλφεοῦ,
ἱανθεὶς ἀοιδαῖς
εὐφρων ἄρουραν ἔτι πατρίαν σφίσιν κόμισον
λοιπῶ γένει. τῶν δὲ πεπραγμένων
ἐν δίκῃ τε καὶ παρὰ δίκαν ἀποϊήτον οὐδ' ἄν
Χρόνος ὁ πάντων πατήρ
δύναιτο θέμεν ἔργων τέλος,
λάθα δὲ πότμῳ σὺν εὐδαίμονι γένοιτ' ἄν.
ἔσλῶν γὰρ ὑπὸ χαρμάτων πῆμα θνάσκει

*παλίγκοτον δαμασθέν,
ὅταν θεοῦ Μοῖρα πέμπη
ἀνεκὰς ὄλβον ὑψηλόν.*

Πίνδαρος, Ὀλυμπιονίκαι, II 5-22

Τα έργα του χρόνου δεν αναιρούνται, τα γινόμενα δεν ξεγίνονται, τα συσταθέντα εν χρόνω δεν καταργούνται. Αλλά η μνήμη, πνεύμα της μεγάλης θεάς Μνημοσύνης, διακρατεί το ουσιώδες, φέρει το τέλειον, τυπούται από το αιώνιον και το αιώνιον φωτίζει και διαλαλεί. Το ασήμαντο συμβεβηκός, το ατελές, ο παφλασμός της χρονικής διάρκειας περιπίπτουν στην Λήθη και μηδενίζονται στον Ά-ιδη της ύπαρξης, στα Τάρταρα της αμορφίας. Η χαρμοσύνη του εσθλού, η ηδονή του κάλλους, η φυσίωση του τέλους δαμάζει και καταλύει την επιστρέφουσα, παλινδρομούσα, συσσωρευόμενη μόλυνση του κακόηθους μιάσματος υπέρβασης του πέρατος της μορφής, παράβασης του όρου του ορίζοντος την ύπαρξη κατά την μοίρα της κοσμικής τάξης.

Μνήμη είναι η υπαρξιακή εμπειρία της αιωνιότητας στον χρόνο, το οντολογικό κάτοπτρο της ουσιώδους ιδέας που εμφανίζει και τονίζει την μορφή στον χρόνο. Ευδαιμονία και ὄλβος είναι παρακολουθήματα της επίτευξης του τέλους του όντος στην φυσική τάξη των ανθρωπίνων πραγμάτων: η τελειότητα της μορφής σημαίνει λειτουργική εντέλεια, το κάλλος (εντελέχεια) συνεπάγεται οργανικά αρετή (ικανότητα), αυτή δε επίτευγμα και επιτυχία, η οποία αντανakλάται σε φήμη και δόξα, ιστορικό φωτοστέφανο του κάλλους της μορφής.

Μοναδική πολιτική εφαρμογή της μεταφυσικής αρχής της ουσιώδους τελειότητας ως αιωνιότητας η οποία κατακαλύπτει οντολογικά και εξουθενώνει υπαρξιακά, εκμηδενίζει δε αξιολογικά, την συμβεβηκία

χρονική ατέλεια, αποτελεί το πρόταγμα της κατά Θουκυδίδη τελευταίας δημηγορίας του Περικλέους στην Εκκλησία του Δήμου (καλοκαίρι 430 π.Χ.). Πείθει τους Αθηναίους να συνεχίζουν ανένδοτοι τον πόλεμο παρά τα ανεκατεβάσματα της τύχης. Όλα βαίνουν κατά τον νου του σχεδίου μας και τις εξ αυτού προβλέψεις τους υπενθυμίζει, πλην της ενσκηψάσης νόσου, της θανατηφόρου επιδημίας. Αλλά πάντοτε η πόλη ακολουθούσε την σοφή συμβουλή “φέρειν δὲ χρὴ τὰ τε δαιμόνια ἀναγκαίως τὰ τε ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνδρείως” (II 64, 2). Ἐχει “μέγιστο ὄνομα” στην οικουμένη γιατί δεν υποχωρεῖ εμπρός στα συμβαίνοντα του χρόνου, και ἔτσι απέκτησε “μεγίστη δύναμη”, της οποίας η μνήμη θα εἶναι αἰώνια, ἀκόμη και εἴαν ἠττηθούμε κάποτε – αφού στην φύση του χρόνου εἶναι να μειώνονται κάποια στιγμή ὅλα, μετά πάσα ακμή ακολουθεῖ η φάση της παρακμῆς. Η αἰωνία μνήμη θα διατηρήσει ζῶσα και ενεργή την ηγεμονία της πόλεως, το μέγεθος και την ευημερία και ευδαιμονία της.

γνώτε δὲ ὄνομα μέγιστον αὐτὴν ἔχουσαν ἐν ἅπασιν ἀνθρώποις διὰ τὸ ταῖς ξυμφοραῖς μὴ εἶκειν, πλείστα δὲ σώματα καὶ πόνους ἀνηλωκέναι πολέμῳ, καὶ δύναμιν μεγίστην δὴ μέχρι τοῦδε κεκτημένην, ἧς ἐς αἶδιον τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ἦν καὶ νῦν ὑπενδῶμέν ποτε (πάντα γὰρ πέφυκε καὶ ἐλασσοῦσθαι), μνήμη καταλελείπεται, Ἑλλήνων τε ὅτι Ἕλληνες πλείστων δὴ ἤρξαμεν καὶ πολέμοις μεγίστοις ἀντέσχομεν πρὸς τε ξύμπαντας καὶ καθ’ ἐκάστους, πόλιν τε τοῖς πᾶσιν εὐπορωτάτην καὶ μεγίστην ὠκῆσαμεν. καίτοι ταῦτα ὁ μὲν ἀπράγμων μέμψαιτ’ ἄν, ὁ δὲ δρᾶν τι καὶ αὐτὸς βουλόμενος ζηλώσει, εἰ δὲ τις μὴ κέκτηται, φθονήσει. τὸ δὲ μισεῖσθαι καὶ λυπηροῦς εἶναι ἐν τῷ παρόντι πᾶσι μὲν ὑπῆρξε δὴ ὅσοι ἕτεροι ἐτέρων ἠξίωσαν ἄρχειν. ὅστις δὲ ἐπὶ μεγίστοις τὸ ἐπίφθονον λαμβάνει, ὀρθῶς βουλευέται. μῖσος μὲν γὰρ οὐκ ἐπὶ πολὺ ἀντέχει, ἢ δὲ παραυτικά τε λαμπρότης καὶ ἐς τὸ ἔπειτα δόξα ἀείμνηστος καταλείπεται.

Στο ύψος της τελειότητας τρεις στάσεις είναι δυνατές για τους άλλους.

A) ο απράγμων (αυτός που δεν θέλει να καταβάλει ενέργεια) θα μεμφθεί την εργώδη επίτευξή του ως υπεράνθρωπο.

B) Όμως εκείνος που φλέγεται από την επιθυμία να κάνει κάτι και να αφήσει όνομα, θα την μιμηθεί την τελεσφορία του τέλους.

Γ) Τρίτος και τελευταίος αυτός που δεν έχει και δεν μπορεί να επιτύχει την τελειότητα της φύσης του θα φθονήσει το επίτευγμά της σε άλλον.

Αλλά ο σοφός νους επιτάσσει να δέχεσαι το αρνητικό επίφθονον των μεγαλεπήβολων επιδιώξεων οριακών επιτευγμάτων έναντι του θετικού δυναμικού ουσιώδους ευεστούς και αίδιου κλέους από το τέλος του κάλλους. Γιατί το μίσος προς την δύναμη του τετελεσμένου τέλους στην οριακή πραγμάτωση της ουσίας δεν αντέχει να κρατήσει για πολύ στον χρόνο, ενώ η λάμψη της τελειότητας εξαιωνίζει το ον, και ανέχει δόξα αείμνηστο και εσαεί παρουσία απόντος.

Λυρικός ποιητής και φιλόσοφος ιστορικός και πολιτικός ηγέτης συνταυτίζονται κατά τον Χρυσούν Αιώνα στο Δωρικό βίωμα του Ελληνισμού.

Με το χαμόγελο του Κούρου συνάδει το παιχνίδισμα ως θεμελιώδης τροπικότητα της λυρικής/μελικής ποίησης. Αυτό όμως το παιχνίδι έχει τη σοβαρότητα των παιχνιδιών νεαρών ζώων, και παιδων –εφήβων, εις καλλιέργεια και εις από-δειξη της ακμής τους. Το παιχνίδι είναι επί-

δειξη επίκαιρης ακμάζουσας ανάπτυξης εις τελειότητα μορφής. Και τέτοιο παιχνίδι παίζει ο Έρωσ του Αλκμάν, αντιδιαστελλόμενος προς τη γενετήσιο Αφροδίτη.

Το ρωμαλέο παιχνίδι της γενναίας ακμής φθάνει μέχρι της πολεμικής αρετής, όταν και η ανδρεία συλλαμβάνεται ως ικανότητα στο μέγα παιχνίδι της επί-δειξης πληρότητας ουσίας.

Έξοχα διαδηλώνει το αρχέγονο Δωρικό βίωμα το Κρητικό δημοτικό:

Ο αντρειωμένος γιός

*Ἄρχοντες τοῦ Σαλονικιοῦ, οὔλοιοι, μικροὶ μεγάλοιοι,
ὁ γιοό μου καβαλίκεψε ἔς τὸν πόλεμο νὰ πάη·
βαστᾶ λαγοῦτα κι' ἄργαυα πολλῶ λογιῶ παιγνίδια,
κι' ὄντε σταθῆ καὶ παίξη τὰ ὁ γιός μου τὰ παιγνίδια
βροντᾶ οὐρανὸς καὶ σειέτ' ἡ γῆς, οὔλος ὁ κόσμος τρέμει.*

Κρητικό Δημοτικό

A. Jeannaraki, *Kretas Volkslieder*, No. 247

Και ακριβώς το ίδιο η δεξιότητα στη μουσική και τον χορό ως επί-δειξη τελειότητας μορφής συνταυτίζεται με τη ρωμαλέα ανδρεία του λειτουργικού Κάλλουσ κατά τον αρχέτυπο Δωρικό Αλκμάν:

ἔρπει γὰρ ἄντα τῶ σιδάρω

τὸ καλῶς κισαρίσδην

Ἀλκμάν, Fr. 143 Calame = 41 PMG, Cambell

Σίδηρος, το όπλο του πολεμιστή, και το καλώς κιθαρίζειν, το έντεχνο τραγούδι και μουσική και χορός, συναντώνται, προσερχομένου και ελκομένου του δευτέρου προς το πρώτο.

Η Σπάρτη ακριβώς χαρακτηρίζεται από την αρμονική σύνοδο της ποιητικής Μούσας, της εορταστικής αγλαΐας και χαρμόσυνης παιδιάς με

χορούς και τραγούδια, της οπλιτικής αριστείας των νέων και της σοφής βουλής των γερόντων. Ομιλεί ο Πίνδαρος περί των Λακεδαιμονίων

*ἔνθα βουλαὶ γερόντων
καὶ νέων ἀνδρῶν ἀριστεύουσιν αἰχμαί,
καὶ χοροὶ καὶ Μοῖσα καὶ Ἀγλαΐα*

Πίνδαρος Fr. 199 Mähler

Και ακριβώς το ίδιο ο Λέσβιος Τέρπανδρος ψάλλοντας στη Σπάρτη για τη Σπάρτη:

*ἔνθ' αἰχμά τε νέων θάλλει καὶ Μοῦσα λίγεια
καὶ Δίκα εὐρύνανια, καλῶν ἐπιτάρροθος ἔργων.*

Τέρπανδρος Fr.5 Gostoli

Τρόπος του βίου των Λακεδαιμονίων καθ' όλα και τάξεις εν μάχη στηρίζουν αμφιλαφώς τα ποιητικά λόγια.

Το μειδίαμα του Κούρου και το παιχνίδι του Έρωτα ταιριάζουν εκφράζοντας το ίδιο υπαρξιακό βίωμα με την ανθοφορία της Άνοιξης.

Το ισχυρό έαρ (Fῆρ, vir, vis, ἦρως, Ἥρα, Ἥρα-κλῆς) κάνει τη φύση να ανθίζει, - μια εποχή, μια ώρα του έτους που όλα θάλλουν και ακμάζουν, χωρίς όμως καρπό. Η επι-φάνεια του κάλλους ως άνθος δεν αποτελεί καρπό, αν και συντρέχει στην καρποφορία. Έτσι η Αιωνιότητα επι-φαίνεται στο Κάλλος, ενώ ταυτόχρονα το κάλλος (ως άνθος της ύπαρξης) αποτελεί στιγμή ή φάση της διάρκειας, του γίγνεσθαι, του Χρόνου.

Την ακαρπία του έαρος θάλλοντος εν άνθεσι, της εφηβικής (αμώμου γενεσιουργίας) ώρας της περιόδου του ενιαυτού αποδίδει με αμεσότητα ο Αλκμάν.

ὥρας δ' ἔσηκε τρεῖς, σέρος
 καὶ χειῖμα κώπώραν τρίταν
 καὶ τέτρατον τὸ Φῆρ, ὄκα
 σάλλει μὲν, ἐσθίην δ' ἄδαν
 οὐκ ἔστι

Αλκμάν Fr. 12 Calame = 20 Page PMG

Το άνθος δεν τρώγεται, αν και ικανοποιεί επέκεινα παντός εδέσματος και υπέρ πάσαν εδωδήν.

Την αγλαΐα της εορταστικής επίδειξης ρωμαλέας ακμής κάλλους εστιάζει το αρχαιοΕλληνικό Συμπόσιο, πρώτιστα καταμαρτυρούμενο για την Ελλάδα στη Σπάρτη από τον Αλκμάνα.

Η μορφή του ήδη παραδίδεται αλάνθαστα εξ αρχής. Επτά κλίνες, 14 συνδαιτημόνες (δυο ανακεκλιμένοι εφ' εκάστης κλίνης), τράπεζες προ εκάστης κλίνης και εδέσματα παπαρουνούχων άρτων, λιναρόσπορου, σησαμιού και της χαρακτηριστικής «χρυσόκολλας» σε βρίθοντα μεγάλα αγγεία (λίνου βαπτισμένου σε περίσια μέλιτος, όθεν το κολλώδες και το χρυσό του ονόματος):

κλίνει μὲν ἑπτὰ καὶ τόσαι τράπεσδαι
 μακωνιᾶν ἄρτων ἐπιστέφοισαι
 λίνω τε σασάμω τε κῆν πελίχναις
 πέδεστι χρυσοκόλλας

Αλκμάν Fr. 11 Calame = Fr. 19 PMG, Cambell

Έμφαση στο μέλι, σε πολτό μέχρι βαρειά σούπα όλων των οσπρίων και των δημητριακών, βρασμένων σε πετιμέζι ή γλυκό κρασί) και σε βραστό σάρι, διατρανώνεται και στο σωζόμενο δίστιχο του Αλκμάνα:

ἤδη παρεξεῖ πνάνιόν τε πολτόν

χίδρον τε λευκὸν κηρίναν τ' ὀπώραν

Αλκμάν Fr. 130 Calame = Fr. 96PMG, Cambell

[Την εξήγηση των ὀρων δίνει ο Λακεδαιμόνιος Σωσίβιος:

πολτοῦ δὲ μνημονεύει Ἀλκμάν (Fr 50 Diehl = Fr. 130 Calame) οὕτως· «ἤδη παρεξεί πνάνιον τε πολτὸν / χίδρον τε λευκὸν κηρίναν τ' ὀπώραν», ἐστὶ δὲ τὸ πνάνιον, ὡς φησι Σωσίβιος, πανσπερμία ἐν γλυκεῖ ἠψημένη, χίδρον δὲ οἱ ἐφθοῖ πυροί· κηρίναν δὲ ὀπώραν λέγει τὸ μέλι.

Σωσίβιος Fr.Gr.Hist. 595F12 Jacoby]

Σε ὅλα τα εορταστικά τραπεζῶμα (θοῖναι) και τα συμπόσια των θιάσων (ενώσεων θρησκευτικών), στα Σπαρτιατικά “ανδρεία” (ανδρικές μαξώξεις, ομηγύρεις), ταίριαζε ο **Παιάνας στον Απόλλωνα**, ὕμνος τραγουδιστός με μουσική (και χορό κατά τους δημοτελείς εορτασμούς) στον νέο θεό.

σοίνας δὲ καὶ ἐν σιάσοισιν

ἀνδρείων παρὰ δαιτυμόνεσσι

πρέπει παιᾶνα κατάρχην

Αλκμάν Fr. 129 Calame = Fr. 98 PMG, Cambell

Αρρενικές ηδονές Δωρικού έρωτα συνοΐδαιναν την απόλαυση των συμποσίων:

κῆπι τᾶι μύλαι δρυφῆται κῆπι ταῖς συναικλίαις

Fr. 131 Calame = 95(a) PMG, Cambell

[Ησύχιος s.v. δρυφειν· περαΐνειν (δηλ. paedicare). Και s.v. δρυφόμενοι· φθειρόμενοι (κατασελγούμενοι) με τη δυσμενή έννοια μεταγενεστέρων, μετακλασσικών εποχών. Όπως και s.v. δρυψόπαιδα· τὸν λαμυρόν. οἱ δὲ ἀπαλόπαιδα. ἢ ἐλεεινόν. (Λαμυρός ο αυτάρεσκος, χαριτωμένος, κοκέτης, επίχαρις αλλά και άσεμνος, αναιδής. Cf. ἡ Αλκιβιάδου ἄγαν λαμυρὰ πολιτεία, Πλούταρχος, Σύγκρισις Αλκιβιάδου και

Κοριολανού, 1. Περί Έρωτος «λαμυροῖς ὄμμασι» προσβλέποντος, «λαμυράς πόθων ἀέλλας» επεγείροντος, δείτε σε Επιγράμματα. Έτσι και απαλόπαιδα, τον μαλθακόν και μαλακόν – ή τον λείον (συχνό ιστάμενο κατηγορημα βελούδινης επιδερμίδας σε νεαρώδη ακμή) και κατ' ἐκπτώσιν σε Χριστιανικό περιβάλλον, τον ελεεινόν, τον άξιο οίκτου. – Συναικλία είναι ο Σπαρτιατικός ανδρείος συμποσιασμός. Εξηγεί ο Πολέμων: ἔτι φησὶν ὁ Πολέμων καὶ τὸ δεῖπνον ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων αἴκλον προσαγορεύεσθαι, παραπλησίως ἀπάντων Δωριέων οὕτως αὐτὸ καλούντων. Αλκμάν μὲν γὰρ οὕτω φησί:

κῆπι τᾶι μύλα δρυφῆται κῆπι ταῖς συναικλίαις,
οὕτω τὰ σνδείπνια καλῶν. καὶ πάλιν:
αἴκλον Αλκμάων ἀρμόξατο.

Αθήναιος, IV 140c = Αλκμάν Fr. 95 Cambell

Ασελγαίνεται στον οικιακό μύλο: αξιόλογος είναι σχετικά ο στίχος του Σοφοκλή, όπου ο Άδμητος ομιλεί για τον δουλεύοντα εις αυτόν Απόλλωνα κατά ποινήν αντί κάθειρξης στον Άδη δια τον φόνον των Κυκλώπων κατασκευαστών του κεραυνού του Διός. (Cf. Ήσιόδος, Fr. 54(a), (b) West – Merkelbach).

ΑΔΜΗΤΟΣ. οὐμὸς δ' ἀλέκτωρ αὐτὸν [sc. τον Απόλλωνα] ἦγε πρὸς
μύλην

ο αλέκτωρ του Αδμήτου ωδηγούσε τον δούλο Απόλλωνα πρῶι – πρῶι στην δουλική εργασία, αλλά και ο φαλλός του τον κατέτρυχε σε ερωτικές εργασίες.].

Τη λαμπρότητα ενός ηγεμονικού Συμποσίου, παρατιθεμένου για την υπέρτατη δόξα ολυμπιακής νίκης, την αγκαῖα της υπεραναβλύζουσας χαράς από την τελεία πληρότητα της ανθρώπινης ύπαρξης, το παίζει με ακρότατη μουσική και ποίηση σε ανδρική πανδαισία γύρω από την τράπεζα της εορτής, και την χαρμόσυνο υμνολογία του νικητήριου ίππου

ονομαστί επικαλούμενου στον επινίκιο ύμνο, μέγα τεκμήριο μακαριότητας, εκφράζει μεγαλόπρεπα η είσοδος του πρώτου Πινδάρειου Ολυμπιονίκη (476 π.Χ.) εις Ιέρωνα τύραννο των Συρακουσών.

Ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὁ δὲ χρυσὸς αἰθόμενον πῦρ
 ἄτε διαπρέπει νυκτὶ μεγάνορος ἔξοχα πλούτου·
 εἰ δ' ἄεθλα γαρύειν
 ἔλδεται, φίλον ἦτορ,
 μηκέθ' ἀλίου σκόπει
 ἄλλο θαλπνότερον ἐν ἀμέρα φαεινὸν ἄστρον ἐρήμας δι' αἰθέρος,
 μηδ' Ὀλυμπίας ἀγῶνα φέρτερον αὐδάσομεν·
 ὅθεν ὁ πολύφατος ὕμνος ἀμφιβάλλεται
 σοφῶν μητίεσσι, κελαδεῖν Κρόνου παῖδ' ἐς ἀφνεὰν ἰκομένους
 μάκαιραν Τέρωνος ἐστίαν,
 θεμιστεῖον ὃς ἀμφέπει σκαῖπτον ἐν πολυμάλῳ
 Σικελίᾳ δρέπων μὲν κορυφὰς ἀρετῶν ἀπο πασῶν,
 ἀγλαΐζεται δὲ καί
 μουσικᾶς ἐν ἀώτῳ,
 οἷα παίζομεν φίλαν
 ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ τράπεζαν. ἀλλὰ Δωρίαν ἀπὸ φόρμιγγα
 πασσάλου

λάβαν', εἴ τί τοι Πίσας τε καὶ Φερενίκου χάρις
 νόον ὑπὸ γλυκντάταις ἔθηκε φροντίσιν,
 ὅτε παρ' Ἀλφειῶ σῦτο δέμας
 ἀκέντητον ἐν δρόμοισι παρέχων,
 κράτει δὲ προσέμειξε δεσπότην,
 Συρακόσιον ἵποχάρμαν βασιλῆα.

Τη φυσική αριστεία του ύδατος, την αισθητική εξοχή και κοινωνική πρωτεία ενός μεγάρου βαρυδιακόσμητου με χρυσό και καταλαμπόμενου από το φως των λαμπάδων κατ' εσπέριο σύναξη ανδρείου, και την προεδρία του ηλίου στο αστρικό στερέωμα συγκρίνει ο ποιητής προς τον Ολυμπιακό αγώνα. Οι τελευταίοι στίχοι του παραθέματος δοξολογούν τον Φερένικο, το άτι της νίκης.

Στη Συμποσιακή πανδαισία συμφλέγεται το αίμα του Διονύσου. Ο Αλκμάν ανέφερε περίφημους εκλεκτούς οίνους από ιδιαίτερους τόπους της Λακεδαίμονος: *Ἀλκμάν δέ που «ἄπυρον οἶνον» καὶ «ἄνθεος ὄσδοντά» φησι τὸν ἐκ Πέντε Λόφων, ὅς ἐστι τόπος Σπάρτης ἀπέχων στάδια ζ' καὶ τὸν ἐκ Δενθιάδων [Δενθυλίων προτείνει ο Diehl], ἐρύματός τινος, καὶ τὸν ἐξ Οἰνοῦντος, <καὶ τὸν ἐκ Καρύστου, ὅς ἐστι πλησίον Ἀρκαδίας>, καὶ τὸν ἐξ Ὀνόγλων καὶ Σταθμῶν, χωριὰ δὲ ταῦτα πλησίον Πιτάνης. φησὶν οὖν «οἶνον δ' Οἰνουντιάδαν ἢ Δένθιν ἢ Καρύστιον ἢ Ὀνογλιν {Ὀνιγλιν Ἡσύχιος s.v.} ἢ Σταθμίταν» [καὶ τὸν ἐκ Καρύστου, ὅς ἐστι πλησίον Ἀρκαδίας]. ἄπυρον δὲ εἶπε τὸν οὐχ ἠψημένον· ἐχρῶντο γὰρ ἐφθοῖς οἶνοις (Ἀθήναιος Α, 31c-d = Αλκμάν Fr. 134 Calame = 92 PMG, Cambell).*

Ἄπυρος οἶνος, γιατί χρησιμοποιούσαν και τους βραστούς, βαρείς και υπέργλυκες, από πετιμέζι ή κρασί διαφορετικών βαθμών συμπύκνωσης δια βρασμού. Ανθέμιτες οίνους, αρωματισμένους με οσμές ανθέων. Την ευωδία οίνων υπονοεί κατά τον Ευστάθιο και ο Όμηρος στην Οδύσσεια όταν λέει ότι κατά πᾶν ἔχει ὑφηρεφές δῶ ἀμβροσία καὶ νέκταρ (Ευστάθιος, *Σχόλια εις Οδύσσεια*, 1633.50 sqq.). Για τη Λακωνική Κάρυστο, στην Αιγίτιδα προς τα σύνορα με την Αρκαδία, cf. Στράβων Χ, 1, 6; Στέφανος Βυζάντιος s.v. Κάρυστος = Ἡρωδιανός I p. 223.26 sq. Lentz = Ευστάθιος, *Σχόλια εις Ιλιάδα*, 281.9 sqq.

Το πνεύμα του αρχαιοελληνικού Συμποσίου, η ανάδυση της πλαστικής μορφής, η σύσταση της λυρικής-μελικής ποίησης, συνέρχονται σε μια αρχή, στη θεμελίωση της Σπάρτης ως Δωρικής πόλης με υλικά από τον χαρακτήρα των χρυσών ατίθασων ορδών των Δωριέων νεαρωδών. Η συνδαιτημονική αγλαΐα της νεαρής ανδρότητας, το χαμόγελο της μορφής στο πρόσωπο και το σώμα του αρχαϊκού Κούρου (μνημειακή λίθινη πλαστική), το παιχνίδι του ύφους στη μουσική, ποίηση και τη χορευτική επί-δειξη της ρωμαλέας μορφής, και τα τρία εκπορεύονται από ένα υπαρξιακό βίωμα Κάλλους και μια οντολογία «Κόσμου» των φαινομένων. Το Κάλλος της Μορφής του Φαινομένου είναι η ουσία, η δύναμη, ο σκοπός και το νόημα του όντος, ο λόγος της ύπαρξής του, λόγος ως αιτία και συμπίπτων λόγος ως σημασία. Η χαρά της πλησμονής του όντος είναι η ηδονή του κάλλους.

Η αγλαΐα της ύπαρξης που το Κουρικό μείδιωμα, το Συμποσιακό ήθος, το ποιητικό παίγνιο μορφώνουν εις αποκάλυψη κάλλους, εγγράφεται όμως στον ορίζοντα του Πάθους της Ύπαρξης.

Ακριβώς στο θάλλος του Έαρος θρηνείται η Οδύνη του όντος και εν ταυτώ εορτάζεται η Χαρμοσύνη του.

Ο πόνος, η παρέλκυση, τα συμβεβηκότα, το αστάθμητο, οι εσκεμμένοι ή απροβούλευτοι εμποδισμοί, η σπατάλη ενέργειας για μικρό αποτέλεσμα, η νόσος, η φθορά και η διαφθορά – ιδού η οδύνη της Ύπαρξης που εκφράζεται με το Τραγικό.

Το Δωρικό κοσμοείδωλο δεν αναγνωρίζει τη τραγωδία της Ύπαρξης. Στον Αρχαϊκό Ελληνισμό ο ορίζοντας των αποκαλύψεων του Κάλλους συνίσταται απλώς στην απαράβατο και ανελέητο κοσμική τάξη της Δύναμης που αντλείται από την Υπεροχή της τελειότητας του Όντος.

Στον Αλκμάνα παρουσιάζεται και η πρώτη κοσμογονική σκέψη του Ελληνισμού. Το Δωρικό Κοσμοείδωλο εμπεριέχεται σε ύμνο χορευόμενο κατά Διονυσιακή τελετή υπό Βακχίδων, εναρχόμενο δε με επίκληση των Μουσών. Οι Μούσες δεν είναι εδώ οι θυγατέρες του Διός αλλά αρχέγονες Κόρες του Ουρανού και της Γης, δαίμονες των πρώτων θεολογικών και κοσμογονικών φάσεων και σταδίων.

Στην αρχή υπάρχει η Κοσμική Τάξη συμβολιζόμενη με τη **Θέτιδα** (τί-θη-μι, θέ-σις). Η θέση των πραγμάτων είναι το σύστημα του όντος αυτοϊδρούμενου επί και υπέρ του μηδενός.

P. Oxy. 2390, Fr. 2, col. II. 22sqg. Et III:

Col. II

[a.....] ...λίσσομαι π[αντ]ῶν μά-
 λιστα [·] τὰς Μο]ύσας ὑπερ. [. . .] ματρός·
 τῆς τῶν]ντιδων φυλ[. . .]χορός (ἔστι)
 Δυμα[]τρα Δυμα[. . . ἐν δ]ἔ ταύ-
 τη τῆι ὠιδῆι Ἀλ]κμάν φυσ[ιολο(γεῖ)· ἐ]κθη
 σ[ό]μεθα δὲ [τὰ δ]οκοῦντα ἤ[μῖν μ]ετὰ τὰς
 τῶν λοιπῶ[ν πεί]ρας. Γῆς [μὲν] Μούσα[ς
 θυγατέρας ὡς Μίμνερμ[ος .]τας ἐγε[νεα-

Col. III

[λόγησε]

.

.v.[

πάντων . . . [

τίς [b. ἐκ δὲ τῶ π[ό]ρος] τέ-
 κμωρ ἐγένετο τ[

μο[.] ἐντεῦθεν εἰ . [
 πόρος ἀπὸ τῆς πορ. [.] . [
 ὡς γὰρ ἤρξατο ἡ ὕλη κατασκευα[σθῆναι
 ἐγένετο πόρος τις οἶονεὶ ἀρχή· λέγει
 οὖν ὁ Ἀλκμάν τὴν ὕλην πάν[των τετα-
 ραγμένην καὶ ἀπόητον· εἶτα [γενέ-
 σθαι τινὰ φησιν τὸν κατασκευά[ζοντα
 πάντα, εἶτα γενέσθαι [πό]ρον, τοῦ [δὲ πό-
 ρου παρελθόντος ἐπακολουθῆ[σαι] τέ-
 κμωρ· καὶ (ἔστιν) ὁ μ(έν) πόρος οἶον ἀρχή, τὸ δὲ τέ-
 κμωρ οἶονεὶ τέλος. τῆς Θέτιδος γενο-
 μένης ἀρχή καὶ τέ[λλο]ς ταῦτ]α πάντων ἐ-
 γένε[τ]ο. καὶ τὰ μὲν πάντα [ὁμο]ίαν ἔχει
 τὴν φύσιν τῆι τοῦ χαλκοῦ ὕληι, ἡ δὲ
 Θέτις τ[ῆι] τοῦ τεχνίτου, ὁ δὲ πόρος καὶ τὸ τέ-
 κμωρ τῆι ἀρχῆι καὶ τῶι τέλει. [c. πρέσγ[υς]]
 δ(ὲ) ἀν(τι) τοῦ πρεσβύτης.

Αλκμάν Fr. 81 Calame = 5.2 PMG, Cambell

[Δυμάνες ἦταν μία των τριῶν φυλῶν στην Σπάρτη, (οι ἄλλες δυο ἦταν οι Πάμφυλοι και οι Υλλεῖς) και Ησύχιος, s.v. Δύ(σ)μαιναι. αἱ ἐν Σπάρτη χοροῖτιδες Βάκχαι].

Τα “Πάντα” υπόκεινται ως ὕλη στην κοσμική τάξη. Είναι το Σύμπαν φανταστικά αφαιρουμένης από αυτό της Τάξης και του Ρυθμού των φαινομένων, της οντολογικής Μορφῆς και Ὑπαρξης. Είναι το Σύμπαν “πριν” είναι Κόσμος. Η Πρωταρχική Θέση (η Θέτις) εκφράζει τη Μορφή του Κοσμικού ὄντος στο σύνολό του, στο συμπαντικό του ολοκλήρωμα, αποτελεί τον Κοσμικό Νόμο της Δικαίωσης, ἤτοι της Επιβολῆς της Βίας της Ὑπερέχουσας τελειότητας. Γιατί ανυπέροβλητη και ακαταμάχητη είναι η Ἴσχύς του Κάλλους.

Αυτός είναι ο κοσμογονικός Έρως της δημιουργίας, παις όμως παίζων κατά τον αρχιμελικό Αλκμάνα, όπως και κατά τον φιλόσοφο Ηράκλειτο δυο αιώνες μετά.

Η Κοσμική Τάξη, εν μέσω της απαρέγκλιτης ανάγκης της «θέσης» της, περιλαμβάνει εντούτοις την οδό αυτοπραγμάτωσης κάθε όντος. Διότι η κοσμική τάξη προβάλλεται στα καθέκαστα ως εστία κάλλους και άρα δύναμης. Ο Δρόμος του κάθε όντος για την τελείωση της ουσίας του είναι ανοιχτός μέσα στο κλείσιμο των πάντων εντός της Κοσμικής Τάξης. Αφού η Τάξη είναι η Μοίρα της Ύπαρξης του Κόσμου των Φαινομένων, και τα όντα συνίστανται από ένα αρχικό μοίρασμα, το οικείο μέρος εκάστου αποτελεί αναφαίρετο δικαίωμά του. Το πεπρωμένο εκάστου είναι η ανάπτυξη της ουσίας του. Και η επίτευξη αυτού του τέλους περιλαμβάνεται μέσα στην Μοίρα του Κόσμου.

Η οδός αυτοπραγμάτωσης του όντος, κατά το μοίρασμα της συστατικής ουσίας του, το πεπρωμένο του, είναι ο Πόρος των όντων. Στον τιτανικό ποταμό του γίγνεσθαι, κατά τον ρυθμό του Χρόνου, υπάρχει πέρασμα. Λύση πάντα ευρίσκεται στο αίνιγμα της ύπαρξης μοχθούσης υπό την ανελέητο ανάγκη της Κοσμικής Τάξης, γιατί η Τάξη συνίσταται στη δύναμη του Κάλλους. Συνεπώς εξασφαλίζεται πάντα η δυνατότητα της πραγμάτωσης της οντολογικής τελειότητας καθενός. Ο δρόμος αυτοπραγμάτωσης είναι εκεί, μέσα στην αδάμαστο Μοίρα του Κόσμου, γιατί είναι αυτό που η Μοίρα του Κοσμικού Νόμου ισχύει για να εξασφαλίσει. Το πεπρωμένο του θλιβόμενου όντος είναι η χαρμοσύνη της ύπαρξης.

Και αυτή η σωτηρία από το βάρος του πάθους εν οδύνη ευρίσκεται σε αυτόν τον Κόσμο των φαινομένων, αποτελούσα το νόημά του και τον λόγο του Φαίνεσθαι. Σώζει το Κάλλος, ενδοκοσμικά και όχι αλλοκοσμικά. Η αιωνιότητα είναι πραγματώσιμη εν χρόνω, γιατί Είναι η ουσία του Χρόνου. Ο χρόνος δεν είναι παρά μια κινούμενη

εικόνα της αιωνιότητας (Πλάτων). Καλύτερα, είναι το Σχετικό του Απόλυτου, η τροπικότητα του Φαίνεσθαι του Είμαι, η σχέση των Φαινομένων που συναπαρτίζουν το ολοκλήρωμα του απόλυτου. Ο Χρόνος υπάρχει για να γίγνεται η ουσία του όντος, το γίγνεσθαι υπάρχει για να φανερώνεται το Κάλλος της μορφής του Είμαι.

Η Μοίρα του Κόσμου θέτει τα όρια των όντων, αλλά το όριο του όντος είναι το πέρας της μορφής του, η τέλεια διάπλαση της ουσίας του, η φανέρωση του οικείου κάλλους του. Η Κοσμική Τάξη εξασφαλίζει την οδό πραγμάτωσης του Κάλλους τελειότητας καθενός.

Τέκμωρ είναι ακριβώς το πέρας, το όριο και το τέλος του όντος, η τελειότητα της ουσίας του, η επι-φάνειά του ως μορφή. Και έτσι έφθασε η λέξη από την Ομηρική έννοιά της της επί-δειξης στα όρια του όντος να γίνει από-δειξη, ως τεκμήριο της ουσίας του γεγονότος.

Τέκμωρ και τέκμαρ «πέρας κατὰ τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν», Αριστοτέλης, *Ρητορικά*, 1357b9. ἴκετο τέκμωρ, έφθασε στο τέρμα, *Ιλιάς*, Ν 20; τοῖο μὲν... εὗρετο τέκμωρ, τέτοια λύση βρήκε, Π 472 σχεδόν ακριβώς με την έννοια στον Αλκμάνα, τέκμωρ το τέλος, η λύση, στον δρόμο, στο μηχανευμα που ανοίγει ο Πόρος. εἰς ὃ κε τέκμωρ / Ἰλίου εὗρωσιν, μέχρις ότου βρουν το τέρμα, την κατάληξη της Τροίας, Ζ 30-31. οὐδέ τι τέκμωρ / εὐρέμεναι δύνασαι, δεν μπορείς να βρεις μια λύση, ένα τέρμα, τέλος, *Οδύσσεια*, δ 373-4; cf. 466-7. ἰσοδένδρον / τέκμαρ αἰῶνος θεόφραστον λαχοῖσα, Πίνδαρος Fr. 165 Mähler, σημαίνει ότι η νύμφη ζει όσο η δρυς, το πνεύμα της οποίας αποτελεί - τέκμαρ αιώνας το τέρμα του βίου. θεὸς ἅπαν... τέκμαρ ἀνύεται, Πίνδαρος, *Πυθιονικοί*, Π, 90, θεός διεξοδεύει, άγει εις τέρμα, εκπληροί εις τέλος. Τέλος ως τέρμα σκοπού και τελειότητα, και ως τέρμα οδού – ακριβώς όπως στον Αλκμάνα το δίπολο Πόρος - Τέκμωρ, δρόμος και τέρμα του, γίγνεσθαι εις ουσίαν, οδός εις τελειότητα.

Εν προκειμένω, από τα διασωθέντα σχόλια στην ποίηση του Αλκμάνα αποκαθίστανται λίγοι ύψιστης και καθοριστικής σημασίας στίχοι.

...γὰ]ρ Αἴσα παντῶν
καὶ Πόρος] γεραιάτοι,

...

Αλκμάν Fr. 3I 13-14 = Fr. 1.13-14 Cambell (κατά Blass)

Αἴσα εἶναι ἡ Μοῖρα, τὸ μοῖρασμα ποῦ συνιστᾶ τὴν κοσμικὴ Τάξη καὶ δια-
καὶ κατα-νέμεται ἀπὸ αὐτὴν. (Cf. U. Bianchi, *ΔΙΟΣ ΑΙΣΑ, Destino, Uomini e*

Divinita nell' Epos, nelle Togonie e nel Culto dei Greci, 1953)

ἐκ δὲ τῷ π[ρέσγυς Πόρος Τέκμωρ τε

Αλκμάν Fr. 81b-c = Fr. Scol. In Cambell, PMG

Πρέσγυς =πρέσβυς.

Καὶ τὸ νόημα συμπληροῦται ἀπὸ τὸν πολυδύναμο ἀφορισμό:

λεπτὰ δ' ἀταρπός, νηλεὴς δ' ἀνάγκα

Αλκμάν Fr. 108 Calame = 102 PMG

Ἡ οδὸς τοῦ Πεπρωμένου ἐκάστου, μέσα στὴν Κοσμικὴ Τάξη, εἶναι στενὴ, διεξοδευόμενὴ δια μέσου τῆς ἀνηλεοῦς ἀνάγκης τῆς Μοίρας τοῦ Κόσμου.

23 Μαρτίου 2016